

Az új IFRS-ek (IFRS 9, IFRS 15, IFRS 16) bevezetésének könyvvizsgálati kihívásai

Éves Könyvvizsgálói Konferencia 2018

Csáki Zsuzsanna

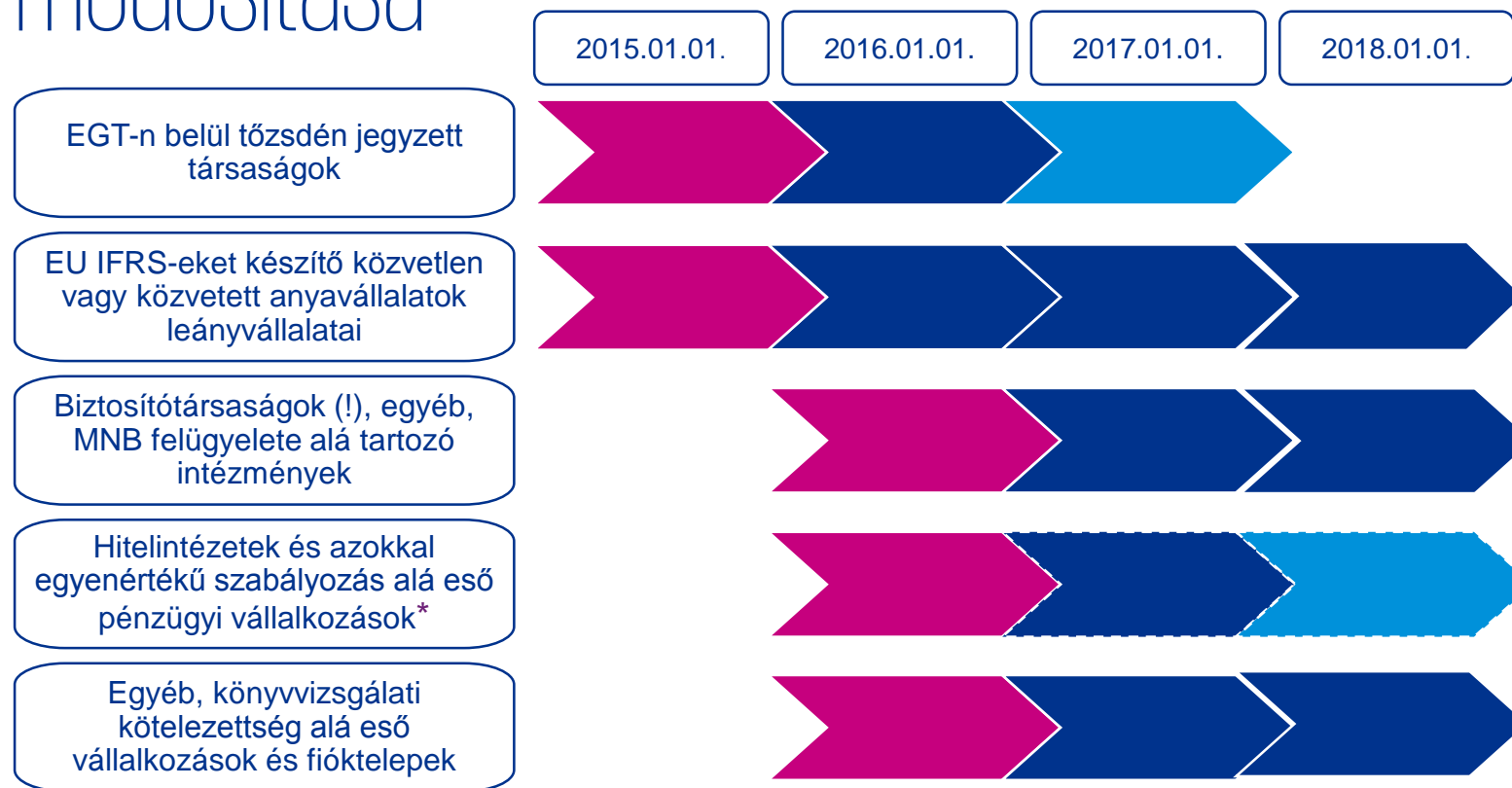
2018. szeptember 7.

Új számviteli követelmények

A 2015. évi CLXXVIII. sz. törvény és annak módosítása

Összehasonlító
adatok

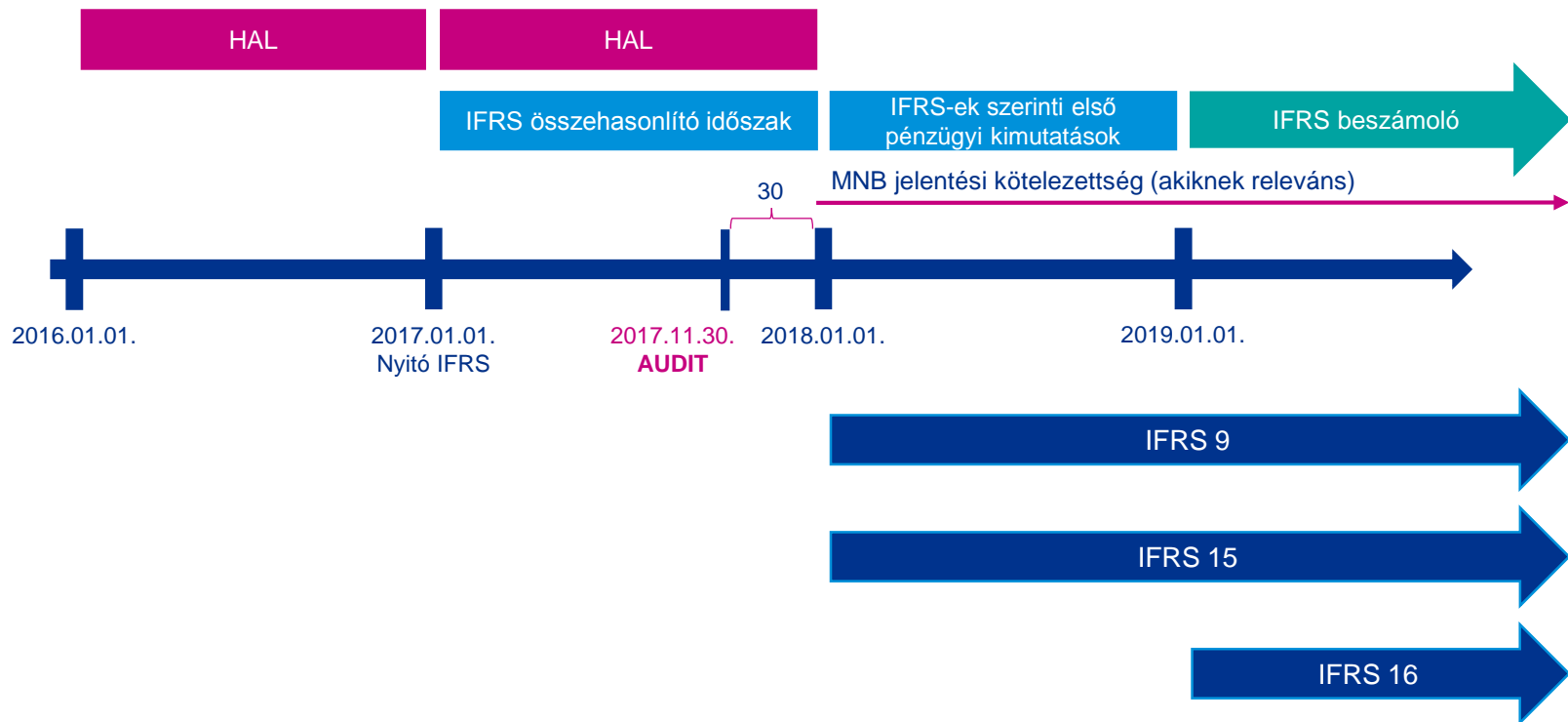
Választható
alkalmazás

Kötelező
alkalmazás

*Néhány hitelintézet engedményt kapott, így csak 2019.01.01-től kell kötelezően IFRS beszámolót készíteniük, például: EXIM, MFB és Takarékbank

Releváns számviteli elvek- az áttérés éve 2018

Áttérési lehetőségek - IFRS 9

Megközelítés	2016	2017	2018	Saját tőke módosítás
Teljes visszamenőleges – nincs újramegállapítás	IAS 39	IAS 39	IFRS 9	2018 január 1.
Teljes visszamenőleges – újramegállapítás*	IAS 39	IFRS 9 [^]	IFRS 9	2017 január 1.

* csak akkor, ha az újramegállapítás utólagos becslés nélkül lehetséges

[^] vannak bizonyos kivételek

Áttérési lehetőségek - IFRS 15

Megközelítés	2016	2017	2018	Saját tőke módosítás
Teljes visszamenőleges – nincsenek gyakorlati megold.	IAS 11/18	IFRS 15	IFRS 15	2017 január 1.
Teljes visszamenőleges – gyakorlati megoldásokkal	IAS 11/18	Mixed	IFRS 15	2017 január 1.
Kumulatív hatás	IAS 11/18	IAS 11/18	IFRS 15	2018 január 1.

Kumulatív megközelítés: a társaságnak ebben az esetben közzé kell tennie azokat a bevételeket, amiket IAS 11/18 szerint számolt volna el 2018-ban

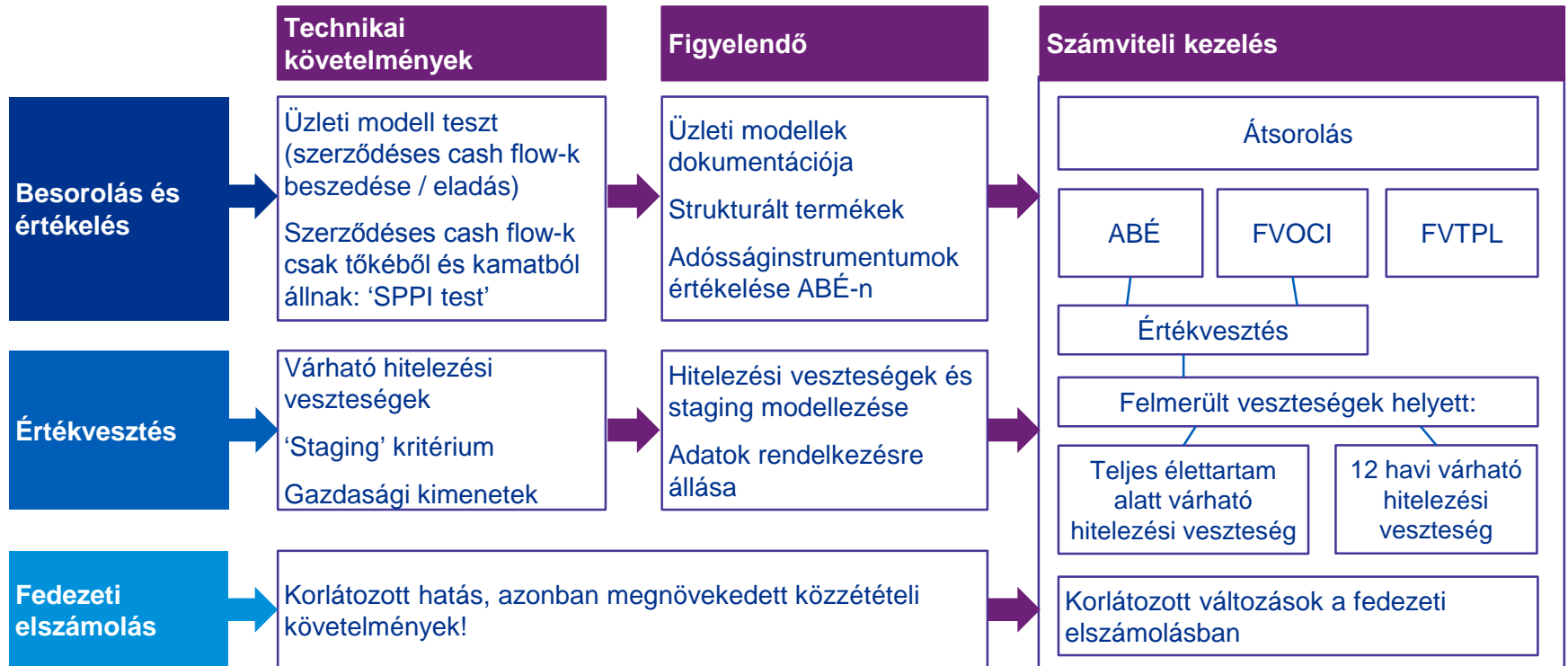
Áttérési lehetőségek - IFRS 16

Megközelítés	2016	2017	2018	Saját tőke módosítás
Mód. visszamenőleges* – nincs újramegállapítás	IAS 17	IAS 17	IFRS 16	2019 január 1.
Teljes visszamenőleges* – újramegállapítás	IAS 17	IFRS 16	IFRS 16	2018 január 1.

*Gyakorlati egyszerűsítés lehetséges: a társaság választhat, hogy alkalmazza az új lízing definíciót minden szerződésére, vagy gyakorlati egyszerűsítéseket alkalmaz. Módosított visszamenőleges alkalmazás esetében további egyszerűsítések választhatóak.

IFRS 9 dióhéjban

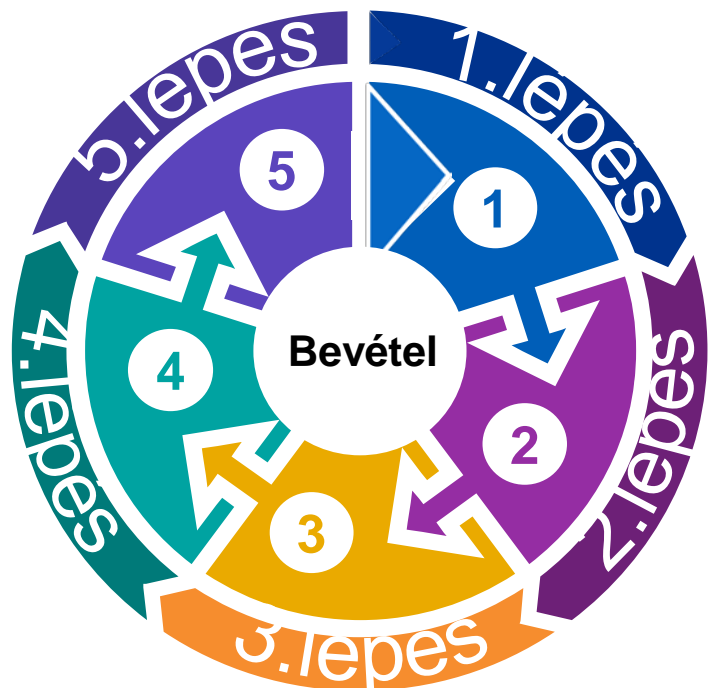
FVOCI: Fair value through other comprehensive income – egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt

FVTPL: Fair value through profit and loss – eredménnyel szemben valós értéken értékelt

ABÉ: Amortizált bekerülési érték

IFRS 15 - az 5 lépéses ('Five step') modell

1

Értékesítési szerződés azonosítása

2

A teljesítési kötelek azonosítása

3

Tranzakciós ár meghatározása

4

Tranzakciós ár allokációja

5

Bevétel megjelenítése

IFRS 15 - az 5 lépésű modell elemei

5

Bevétel megjelenítése:

- teljesítési kötelelem teljesítésekor, az ígért áruk vagy szolgáltatások feletti ellenőrzés átadásakor
- meghatározott feltételeknek való megfelelés esetén folyamatos teljesítés, ellenkező esetben egy időpontban történik a teljesítés

1

A szerződés azonosítható, ha:

- az ellenérték beszedése valószínű
- üzleti/kereskedelmi tartalommal bír
- az árukhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó jogok és fizetési feltételek azonosíthatóak
- elfogadott és a felek elkötelezték magukat a teljesítésre

4

Tranzakciós ár teljesítési kötelelemhez allokálása:

1. egyedi eladási árakon alapulva
2. relatív eladási árakon alapulva:
  - megfigyelhető ár: ez legjobb bizonyíték
  - ha nem elérhető: ár becslése korrigált piaci értékítélet vagy várható költség plusz fedezet megközelítés alapján

2

Elkülöníthető teljesítési kötelelem, ha megfelel mindeket feltételnek:

1. a vásárló tudja különállóan hasznosítani az árut illetve a szolgáltatást vagy egyéb, számára könnyen elérhető erőforrás(s/ok)al együtt
2. az áru, illetve a szolgáltatás a szerződésben vállalt egyéb kötelemtől elkülöníthető

3

Tranzakciós ár meghatározásánál figyelendő:

- valós ellenérték és bevétel korlát
- nem pénzbeli teljesítés: valós értéken mérve, kivéve ha nem mérhető megbízhatóan
- ügyfélnek fizetendő összegek: a tranzakciós ár csökkentése, kivéve ha azt egy különálló áruért vagy szolgáltatásért fizették
- jelentős finanszírozási komponens

IFRS 16 - egységes elszámolási modell a lízingbevevőnél

Mérleg

Eszköz

= 'Right-of-use' (ROU) egy használati jogot megtestesítő, értékcsökkenő eszköz

Kötelezettség

= lízingfizetésekre vonatkozó kötelelem

Eredménykimutatás

Lízing díj

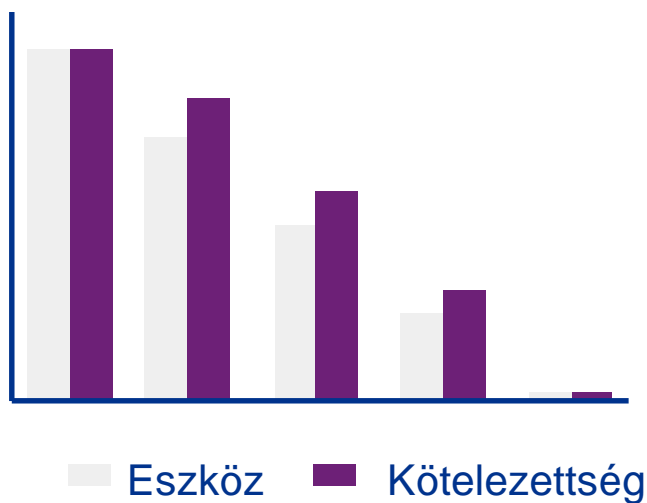
Értékcsökkenés

+ Kamat

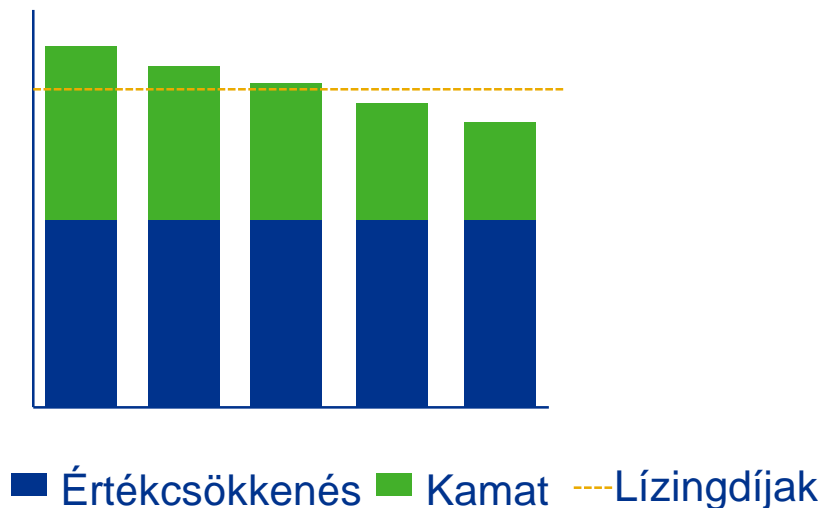
= „Fejnehéz” lízingráfordítások

IFRS 16 - milyen hatással lesz a lízingbevevő mérlegére és eredménykimutatására?

Mérleg

Eredmény

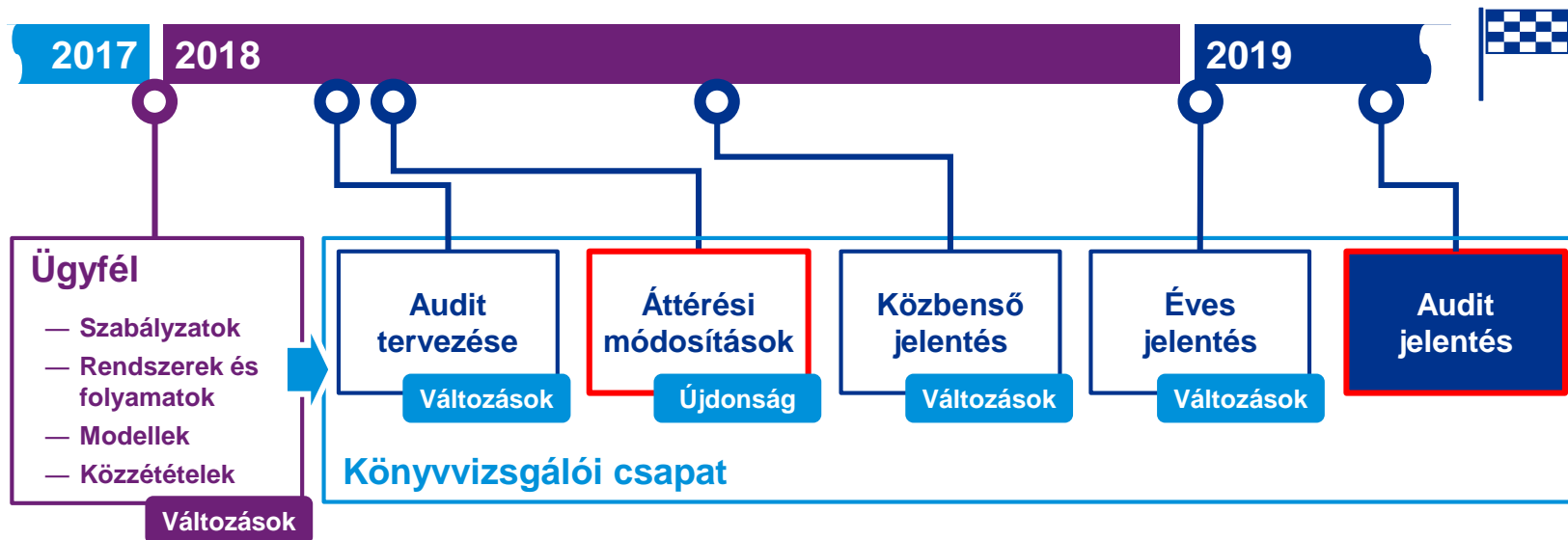
Nő az „eszközoldal”, de ezzel szemben a „kötelezettség oldal” is jelentősen emelkedik.

Könyvizsgálati kihívások

Fontos lépések a célig

Hogyan kell a könyvvizsgálatnak reagálnia 2018-ban?

- Szükség lesz az áttérési módosítások könyvvizsgálatára
- Ennek ideális esetben az interim vizsgálat előtt kell megtörténnie
- Az interim vizsgálat alatt várható a szokásostól alaposabb vizsgálat

Mivel az ügyfelek is változhatnak az év során, időről időre vissza kell nyúlni és megvizsgálni a változásokat és felmérni azok hatását a könyvvizsgálati eljárásokra és bizonyítékokra.

Bár a bankszektorban volt egy nyitó audit a 2018.01.01-es nyitómérlegre az MNB elvárásai alapján, azonban ez nem minősül teljes körű auditnak és vizsgálandó, hogy elegendő-e a begyűjtött könyvvizsgálati bizonyíték.

Mik a potenciális buktatók?

A csapat és a gyakorlat szintjén

✘ Tétlenség

Visszatérő problémák a könyvvizsgálat minőségében a kockázat felmérésével, belső kontrollok tesztelésével és becslésekkel kapcsolatban.

? Inkonzisztencia

A könyvvizsgáló csapatok nem konzisztensek a megközelítéseikben vagy a dokumentációban

✘ Nem teljes

Figyelman kívül hagyott területek
Részleges és nem megfelelő dokumentáció

! Nem megfelelő

Könyvvizsgálói csapat nincs megfelelően felkészülve vagy erőforrásokkal ellátva

Mint minden változásnál, itt is vannak potenciális csapdák:

- A változások nincsenek beépítve az ügyfél kontrolljaiba és rendszereibe
- Az ügyfél kerülő megoldásokat használ
  - például excel táblázatok
- A könyvvizsgáló csapatnak nincsenek meg a szükséges erőforrásai

Milyen minőségbiztosítási rendszerek vannak a gyakorlatukban, amik ezeket célozzák?

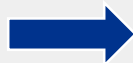
2018 tervezése: az ügyfél változott - és az auditor?

Az IFRS 9 és IFRS 15 bevezetéséhez megváltozott az ügyfélkörnyezet

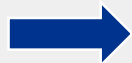

Kezeleni kell a könyvvizsgálat során:

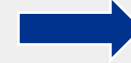
Szignifikáns
kockázatok

Könyvvizsgálói
állítások és
jelentős
számlák/
közzétételek

Lényeges
hibás állítás
kockázata

Eljárások
(jelleg,
időzítés és
kiterjedés)

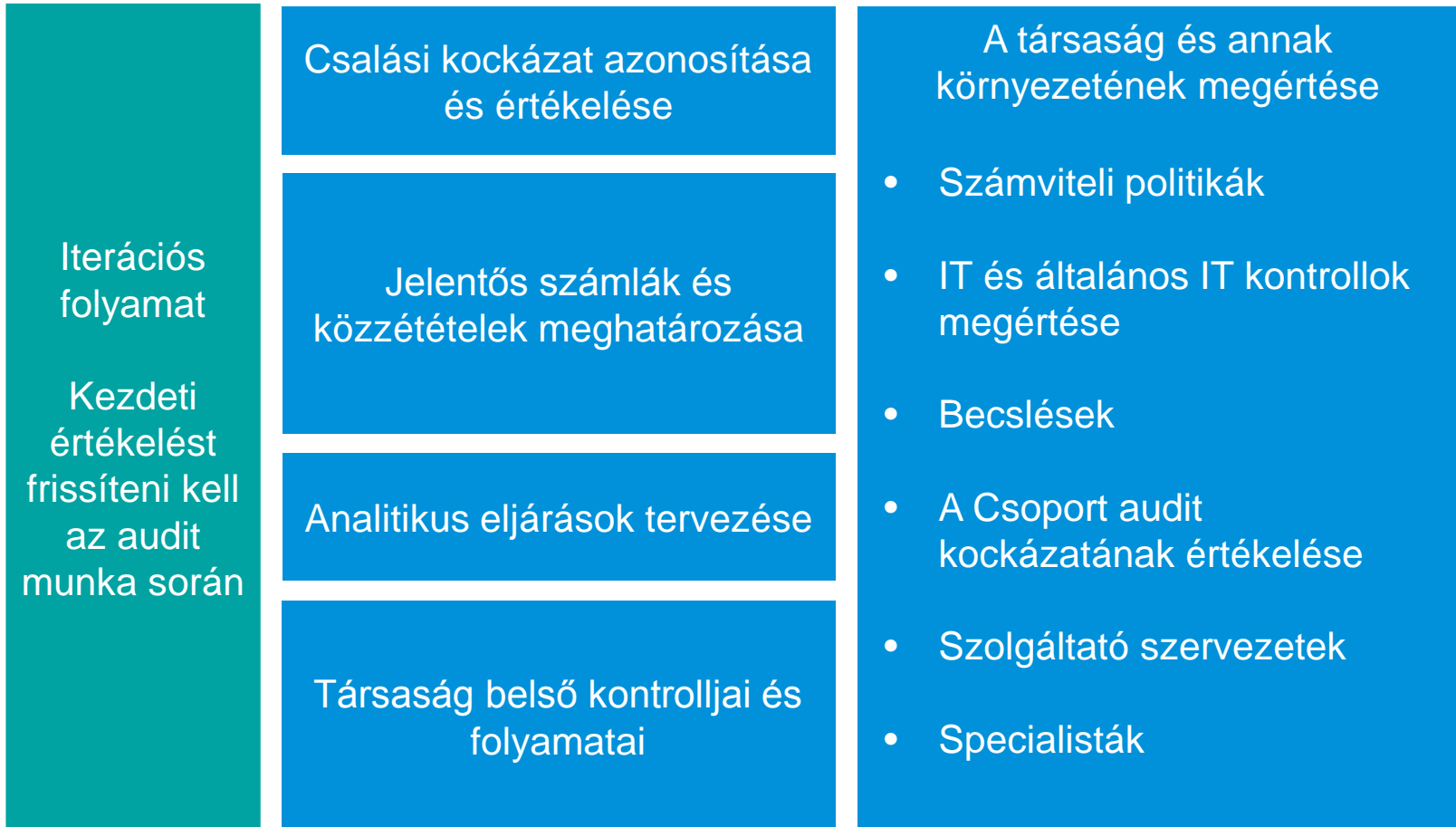
Hatás a minőségre és hatékonyságra:

Erőforrások, költségvetés, ügyfélszolgáltatások, dokumentáció

2018 tervezése: kockázat felmérés

Kockázat felmérés: kockázatok, jelentős tételek értékelése és tervezés

Áttérési módosítások – mik is ezek?

- ✓ **Nem folyamat és nem is csak egyszer fordul elő – a kettő keveréke**
- ✓ **Előfordul, hogy bonyolult és jelentős megítélést igényel**
- ✓ **Manuálisak – az éles környezeten kívül készülnek és a menedzsment beavatkozásával jár**
- ✓ **A végeredménye az egyszeri tevékenységeknek**
- ✓ **Speciális közzétételi követelményei vannak (pl.: a saját tőke módosítását le kell bontani az éves beszámoló egyes soraira)**

Hatásuk lehet a következőkre az éves beszámolóban:

- összehasonlító időszak újramegállapítása
- nyitó saját tőke módosítása
- áttéréshez kapcsolódó közzétételek

Interim vizsgálat – mik az újdonságok?

A 2017-es könyvvizsgálat során szerzett tapasztalatok kevésbé lesznek relevánsak.

Az interim dilemma:

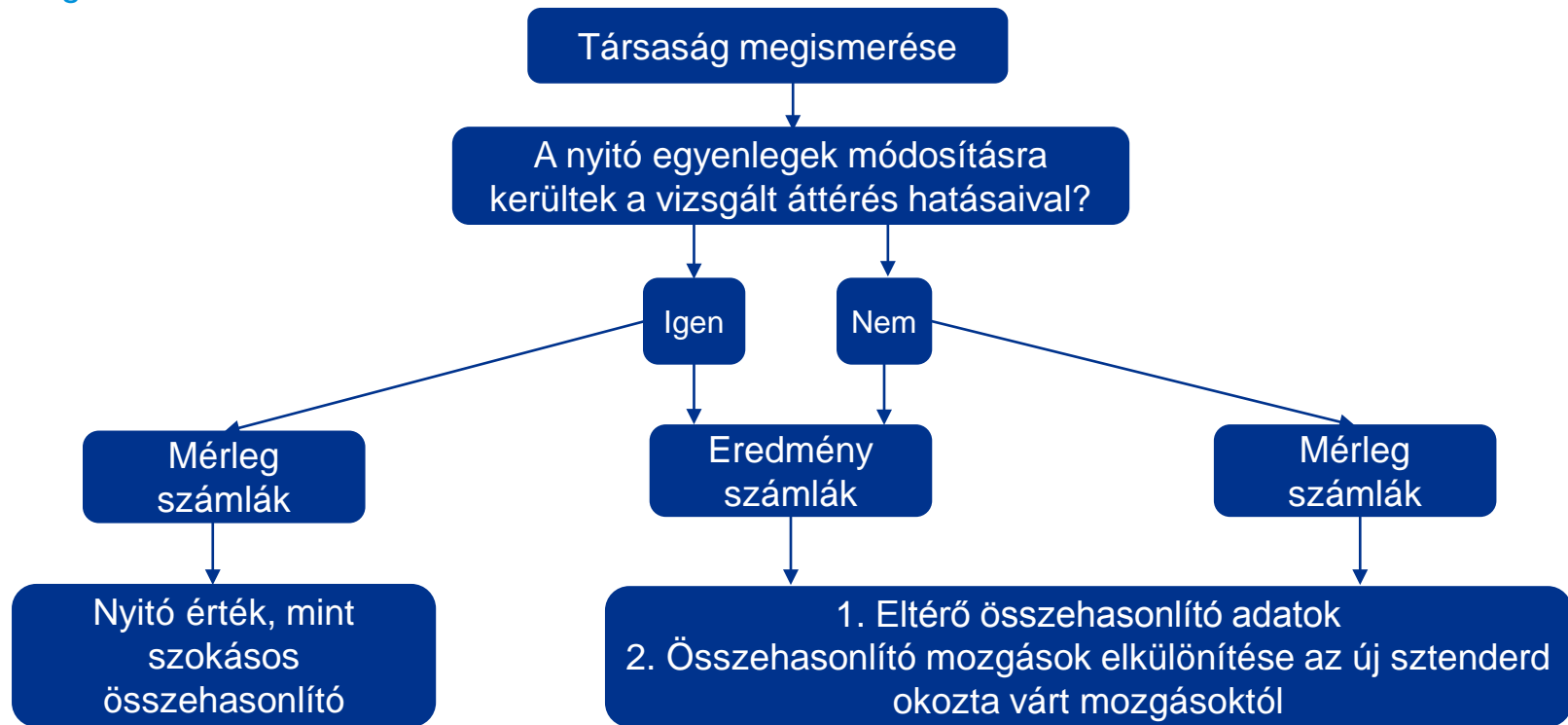
- audit vagy eljárások megfigyelése
- bizonyos eljárások időzítése (pl.: áttérési módosítások)
- közbenső közzétételek – miket kell közzétenni?
- analitikus eljárások – összehasonlító időszak „nem összehasonlítható”
- változások a kontroll környezetben – ezeket tesztelni kell?
- megfelelés az ügyfél elvárásainak

Valószínűleg jobban kell támaszkodni **egyéb eljárásokra**, hogy „korlátozott” bizonyosságot adjanak a közbenső beszámolók megfelelőségére:

- audit és egyéb megfigyelésen alapuló eljárások egyszerre zajlanak
- megfontolandó egyes területek vizsgálatának összevonása az éves audittal
- tételes tesztelési eljárások megfelelő egyéb eljárások lehetnek az áttérési módosítások és későbbi tranzakciók tesztelésére, azonban a tesztek kiterjedése alacsonyabb lehet az audit elvárásainál

Analitikus eljárások

Segít a könyvvizsgálat során relevanciával rendelkező szokatlan vagy váratlan kapcsolatok meghatározásában.

Mi várható év végén?

Év végére az áttérési módosítások és interim vizsgálat során elvégzett feladatok képet adnak a társaság új környezetéről.

De... az árbevétel és a pénzügyi instrumentumok, valamint az év végi közzétételek vizsgálata így is elengedhetetlen. Az új közzétételek jelentősek lesznek!

Ahogy az interim audit során, a könyvvizsgálati eljárások itt is megváltoznak a megelőző évekhez képest!

További ellenőrzések lesznek szükségesek...

Eddig milyen audit munkát végeztünk el az IFRS 9 IFRS 15 vonatkozásában?

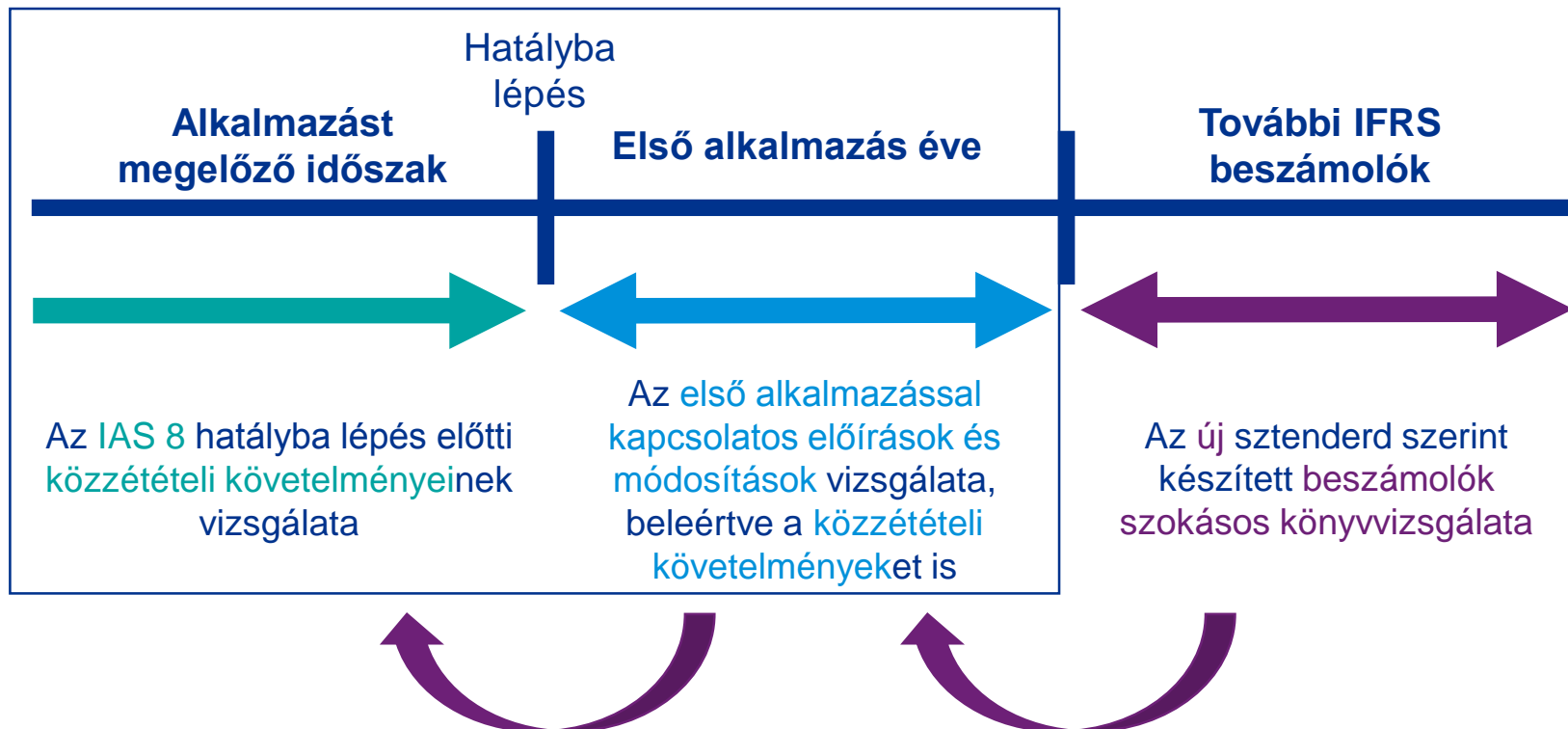
- Milyen audit munkát végeztünk el eddig (áttérési módosítások, interim, egyéb)?
- Előrettekintés – milyen audit munkát kell év végén elvégezni?

Mi az ügyfél jelenlegi áttérési stratégiája?

- Az implementáció már teljes – rendszerek, modellek, adatok, kontrollok?
- Csoport – mi a komponensek állapota?
- Készített az ügyfél pro-forma közzétételeket?
- Az IFRS 16-ről se feledkezzünk meg – megfelel a társaság az IAS 8 szerinti közzétételi követelményeknek?

IFRS 16: az IAS 8 szerinti közzétételek auditálása

Érdemes az áttérést három fázisként kezelni

Fontos, hogy a könyvvizsgálati eljárásokat ezt figyelembe véve tervezzük meg, például érdemes felmérni, hogy milyen eljárásokat lehet előrehozni.

IAS 8: az áttérés közzétételi követelményei

Számszerűsített
hatás közzététele

A kiegészítő megjegyzésekben közzétett információkat is könyvvizsgálati eljárásoknak kell alávetni, amelybe beletartozik a társaság közzétételekkel kapcsolatos belső kontrolljainak a vizsgálata is. Vizsgálni kell a korábbi standard (IAS17) alapján közzé tett információkkal való konzisztenciát.

Ha az ügyvezetés
arra jut, hogy nincs
materiális hatása az
új sztenderdeknek

Elegendő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzése, ami alátámasztja az ügyvezetés következtetéseit.

Az írásbeli megerősítés önmagában nem elegendő.

A következtetések összhangban vannak-e a mögöttes szerződésekkel és a könyvvizsgáló előzetes ismereteivel a társaságról.

Köszönöm a figyelmet!

Kérdés esetén forduljanak hozzánk bizalommal!

Csáki Zsuzsanna
Szenior Menedzser

Mobil: +36-70-370-16-76

E-mail: Zsuzsanna.Csaki@kpmg.hu

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. A Társaság ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. A Társaság nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik a Társaságnak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

© 2018 KPMG Hungária Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez ("KPMG International"), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és a KPMG logo a KPMG International lajstromozott védjegye.